

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en
Innovatie
T.a.v. mr. A. E. Verhulsdonck, mr. drs. W. Noordhoek
Directie Mededinging en Consumenten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp
Reactie universiteiten op consultatie
Wijziging Aanbestedingswet 2012

Datum
4 mei 2015

Contact
Ingrid Bevers
T 040 247 3019
i.j.f.bevers@tue.nl

Ons kenmerk
DIZ 2015/1564844

Geachte mevrouw Verhulsdonck en mevrouw Noordhoek,

De universiteiten maken graag gebruik van de mogelijkheid om deel te nemen aan de consultatie van het Ministerie van Economische Zaken met betrekking tot het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Aanbestedingswet in verband met de aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU, 2014/25/EU en 2014/23/EU. Onderstaand treft u onze zienswijze met betrekking tot een aantal punten aan.

Algemeen

De universiteiten staan in algemeenheid positief tegenover de inhoud van het concept wetsvoorstel en de voorstellen van het Ministerie ten aanzien van de keuzemogelijkheden.

Wel willen wij nog opmerken dat wij, hoewel wij denken onze weg hierin inmiddels aardig te hebben gevonden, van mening zijn dat de Aanbestedingswet 2012 voor met name aanbestedingen onder de Europese drempelwaarden reeds voor een aanzienlijke lastenverzwaring voor aanbestedende diensten heeft gezorgd. Dergelijke geluiden horen wij overigens ook van met name kleinere inschrijvers. Verdere lastenverzwaring zou in onze ogen dan ook voorkomen moeten worden.

Daarnaast willen wij aandacht vragen voor het feit dat wij bij onze aanbestedingen voor wetenschappelijke apparatuur regelmatig te maken hebben met buitenlandse inschrijvers, ook van buiten de Europese Unie. Procedurele zaken moeten niet nodeloos ingewikkeld en ook voor hen begrijpelijk zijn, anders haken zij af.

Specifieke consultatiepunten

1. Ingangsdatum verplicht elektronisch aanbesteden

De universiteiten voorzien geen problemen bij het invoeren van de verplichting tot volledig elektronisch aanbesteden per 18 april 2016. De aanbestedingsprocedures van de universiteiten verlopen ook nu al grotendeels digitaal en het volledig digitaal aanbesteden levert naar verwachting geen problemen op. Een deel van de universiteiten maakt gebruik van Negometrix, anderen van Tendered. Wel is het zo dat buitenlandse inschrijvers het Nederlandse Tendered niet kennen en reageren op de aankondiging op de TED. De contacten verlopen wel digitaal, maar op andere wijze.

Datum
4 mei 2015

Ons kenmerk
DIZ 2015/1564844

Pagina
2 van 4

2. Termijnen: de verkorting van de termijnen

De universiteiten kunnen zich vinden in het overnemen van verkorte minimumtermijnen in het conceptwetsvoorstel. De verkorte minimumtermijnen zullen naar mening van de universiteiten hoofdzakelijk in relatief eenvoudige Europese Aanbestedingen kunnen worden toegepast en bieden hier gewenste tijdsbesparing. Praktijk leert dat voor complexere trajecten, waar bijvoorbeeld meerdere nota's van inlichtingen nodig zijn, deze minimumtermijnen in veel gevallen te kort zijn. Voor deze trajecten zal zowel in het belang van de ondernemer als in het belang van de aanbestedende dienst een langere termijn worden toegepast. Het is aan de inkoper om hier de juiste afwegingen te maken.

3. Rechtstreekse betaling van onderaannemers

De universiteiten kunnen zich vinden in het niet overnemen van rechtstreekse betaling van onderaannemers in het wetsvoorstel. Rechtstreekse betaling zou de rechtsverhouding tussen de aanbestedende dienst en de marktpartijen onnodig complex maken. Ook voorzien de universiteiten in de praktijk problemen bij uitvoering van projecten. Werkzaamheden van onderaannemers (waarmee geen contractuele relatie bestaat) grijpen immers soms in elkaar, waardoor het voor een aanbestedende dienst erg moeilijk wordt te bepalen welke werkzaamheden nu door een bepaalde onderaannemer zijn uitgevoerd, of deze ook naar behoren zijn afgerond en welke financiële waarde hier tegenover moet staan.

4. Voorbehouden opdrachten

De universiteiten zijn positief over het voorstel van het Ministerie om de mogelijkheid opdrachten voor te behouden aan sociale werkvoorzieningen als tenminste 30% van de werknemers gehandicapt is en/of kansarme werknemers in dienst heeft. De universiteiten vinden het wel een uitdaging om objectief te kunnen vaststellen wanneer een onderneming in deze categorie valt. Dit ondanks de handreiking die hiertoe in de memorie van toelichting bij artikel 2.82 geboden wordt. Het lijkt de universiteiten in de praktijk lastig te toetsen of een onderneming voldoet aan de gestelde voorwaarden.

5. Voorbehouden opdrachten voor specifieke diensten

De universiteiten kunnen zich vinden in de keuze van het Ministerie. De universiteiten hebben in de praktijk weinig te maken met dergelijke Europese Aanbestedingen.

Informatiepunt

Uniform Europees Aanbestedingsdocument (Europese Eigen Verklaring)

De universiteiten sluiten zich aan bij de zienswijze van het Ministerie dat het toekomstige European Single Procurement Document (ESPD/UEA) niet uitgebreider moet zijn dan de huidige Uniforme Eigen Verklaring (UEV). Zij staan ook volledig achter het voornemen van het Ministerie om ervoor te zorgen dat de concept UEA wordt aangepast om te voorkomen dat lasten niet zullen toenemen.

Aanvullende (facultatieve) uitsluitingsgronden, het toevoegen van selectiecriteria aan de UEA en het inrichten van een separaat web-platform voor de UEA is niet in het belang van de aanbestedende dienst of in belang van ondernemers daar dit aanzienlijke lastenverzwaring tot gevolg kan hebben. Zo staat op de website

Datum
4 mei 2015

Ons kenmerk
DIZ 2015/1564844

Pagina
3 van 4

van de Europese commissie vermeld dat er een elektronisch platform in ontwikkeling is waar aanbestedende diensten een ESPD kunnen vullen, en dat bijvoorbeeld ook selectiecriteria hier onderdeel van uitmaken, zie http://ec.europa.eu/isa/actions/02-interoperability-architecture/2-16action_en.htm. Daar veel aanbestedende diensten gebruik maken van Tendered of Negometrix zou een separaat web-platform voor de ESPD waar gegevens moeten worden ingevoerd door de aanbestedende dienst een lastenverzwaring betekenen.

Overige punten

Facultatieve uitsluitingsgronden (art 2.87)

Wij zien dat er niet voor is gekozen deze uitsluitingsgronden verplicht te stellen. Hier staan wij achter, in de praktijk gaan wij terughoudend om met het van toepassing verklaren van facultatieve uitsluitingsgronden. De bewijslast moet gecontroleerd worden door de aanbestedende dienst en dit kan in sommige gevallen heel lastig zijn. Bijvoorbeeld art 2.87-c: *de aanbestedende dienst kan aannemelijk maken dat de inschrijver of gegadigde in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, waardoor zijn integriteit in twijfel kan worden getrokken*. Immers wat is een 'ernstige fout' en hoe toetst de aanbestedende dienst of een onderneming of een bestuurder een ernstige fout heeft begaan. Tevens kunnen dit soort gronden door ondernemers gebruikt worden – indien deze door de aanbestedende dienst van toepassing worden verklaard – om overige ondernemers te diskwalificeren als deelnemer. Dit is geen wenselijke ontwikkeling.

Mededinging door onderhandeling

De universiteiten staan in principe positief ten opzichte van de mogelijkheden die door deze procedure geboden worden. In de praktijk ervaren wij bij complexe trajecten soms knelpunten met de huidige procedures en wellicht biedt deze procedure een betere mogelijkheid om tot een optimale oplossing te komen. Wij denken bijvoorbeeld aan wetenschappelijke apparatuur die specifiek voor een bepaald onderzoek op maat gemaakt wordt. Wel zien wij dat het voeren van de procedure mededinging door onderhandeling een grote mate van professionaliteit vereist, waarbij het belangrijk is duidelijk te maken dat de onderhandeling zelf slechts een onderdeel vormt van de gehele procedure. Ook de wijze waarop wordt gedocumenteerd is belangrijk, om gelijke behandeling en transparantie te kunnen borgen, maar ook om te voorkomen dat onvoldoende zorgvuldig wordt omgegaan met de vertrouwelijkheid van de gegevens van inschrijvers. Wij vinden het dan ook goed dat art. 2.56 is verduidelijkt en nader uitgelegd in de Memorie van Toelichting, echter missen wij concrete aanknopingspunten over de wijze van documenteren zoals deze bijvoorbeeld wel in de toelichting op art 2.52b zijn aangegeven.

Graag zijn wij bereid tot het geven van een nadere toelichting van onze reactie op het conceptwetsvoorstel.

Datum
4 mei 2015

Ons kenmerk
DIZ 2015/1564844

Pagina
4 van 4

Met vriendelijke groet,

Namens Universitair Platform Inkoop (UPI). Het UPI is een samenwerkingsverband waarin zijn vertegenwoordigd:
Rijksuniversiteit Groningen, Technische Universiteit Delft, Technische Universiteit Eindhoven, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, Radboud Universiteit Nijmegen, Wageningen University & Research centre, Open Universiteit, Tilburg University, Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam, Maastricht University, Universiteit Twente.

Mevr. drs. I.J.F. Bevers
Hoofd Inkoop & contractmanagement Technische Universiteit Eindhoven

De heer P. van Benthem,
Hoofd Inkoop Wageningen University & Research centre